

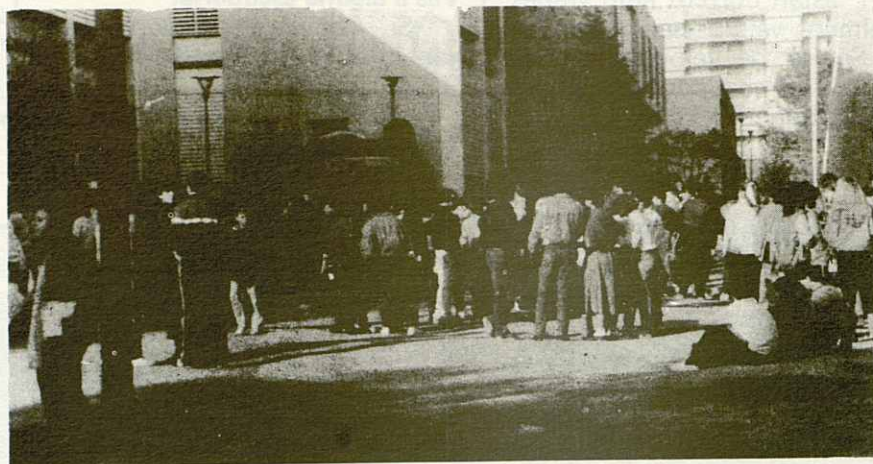
LA PROTESTA ESTUDIANTIL I LA UNIVERSITAT (II)

Els darrers mesos la conflictivitat a la universitat ha passat a ocupar el primer pla de la actualitat. Assamblees i manifestacions s'han produït arreu d'Espanya i, fins i tot, més enllà de les nostres fronteres hi ha protestes estudiantils a països tan diferents entre sí com ho són França, Xina o el Senegal. A Espanya les protestes apareixen després d'anys de desmovilització dels estudiants i d'intents frustrats d'endegar les queixes d'un col·lectiu de persones, la majoria joves, que, segons la propaganda oficial, "ocuparan llocs de responsabilitat en el futur". El poder, ocupat per homes i dones que en el seu dia sortiren al carrer amb llibres sota el braç, acusa al moviment estudiantil d'estar manipulat i de sotmetre's a les provocacions de grups marginals mentre al mateix temps i amb fals lliberalisme afirma públicament el dret a manifestar el descontent. ¿Què passa a la universitat? ¿Per què protesten els universitaris? Aquestes són les preguntes que es fa la gent. Però darrera d'aquests interrogants se'n hi amaga un altre la resposta del qual, per terrible i real, provoca enuig en aquells que defensen la europeïtat d'Espanya i lloen el redescobriment d'aquest país el 1.992, a saber: ¿hi ha motius per a protestar?

Doncs sí que n'hi ha de motius i n'hi ha prou amb endinsar-se mínimament pels passadissos de les facultats per tal d'adonar-se que més que d'universitat es podria parlar d'un dantesc infern on hi habiten la ciència i la sabiduria del nostre país. Molts són els defectes i poques les virtuts (i això buscant molt i sense desanimar-se) amb els que s'enfronta la institució universitària, però tres són els principals problemes amb els que cal bregar si hom vol trobar solucions: la massificació, el baix nivell educatiu i l'estat de les institucions acadèmiques.

LA MASSIFICACIO

Quant a la massificació, les següents dades estadístiques donen una idea inicial de l'estat actual d'afluència a les aules universitàries: a Espanya hi ha

aproximadament 500.000 estudiants universitaris i són 31 les universitats públiques. La major part de la concentració estudiantil és localitzada a Madrid (amb tres universitats públiques) i a Barcelona (amb tres universitats també: la central, l'autònoma i la politècnica). A tot això cal afegir-hi que al nostre país hi ha 55 títols superiors en front a una major oferta en d'altres països, sobretot els d'àmbit anglosaxó. Les facultats solen ser petites pel nombre d'estudiants que hi assisteix (així, per exemple, la facultat de dret de la universitat de Barcelona té 12.000 estudiants matriculats i 3.000 cadidres amb dos torns: matí i nocturn). L'espectacle normal a les aules, principalment a les de lletres, és el d'un nombre exagerat d'estudiants incapaços de moure un dit. En aquesta situació els professors no poden pas conèixer els estudiants, seguir els seus estudis ni guiar la seva preparació. Resulta impossible la realització de treballs individuals extensos i monogràfics perquè el professor no pot llegir-les tots ni corregir-los adequadament. Això provoca voluntàriament o involuntàriament una política educativa consistent a suspendre l'estudiant, a "carregar-se'l" com si d'una guerra es tractés, per tal d'evitar l'afluència massiva a la universitat. Fins i tot existeix, en alguns casos, el percentatge d'aprobatos de tal manera que, un cop assolit aquest, es suspèn de forma massiva a la resta d'estudiants. Paral·lelament els estudiants tendeixen cada cop més a estudiar per a aprovar un examen i no pas per aprendre i analitzar la matèria que tenen entre mans.

LES INSTITUCIONS ACADEMIQUES

La primera cosa que hem d'assenyalar és que des del 1.978 es tendeix a la democratització de la universitat. Es busca que les institucions donguin cabuda als diferents sectors que formen part de la vida acadèmica. Els fruits actuals de llargs anys de legislació variada són: una mancança notable de flexibilitat institucional i un gran hermetisme dels òrgans de govern. Les sessions de les Juntes de Govern, Consells d'Estudis i altres entitats i comissions solen ser a porta tancada, sense presència dels estudiants sense lloc i sense que es produeixi una posterior informació als estudiants fins a la mateixa materialització de les decisions. Els representants dels estudiants són escollits en eleccions periòdiques (un o dos anys, segon la facultat) i es presenten col·lectius o sindicats estudiantils compromesos amb les institucions, ja siguin els ministeris central o autonòmics, el rectorat de la universitat corresponent o el propi deganat, la qual cosa limita l'autonomia d'aquests grups per a representar els estudiants. La tendència actual entre els escollits és la de burocratitzar el seu lloc i obeir les directrius generals dels òrgans de govern, a la qual cosa s'hi afegeix que ni tant sols aquests són paritaris. Aquest estat de coses provoca que la participació a les eleccions de representants sigui ben baixa.

El problema de la universitat està vinculat amb el de l'ensenyament mitjà, del que l'estudiant en surt mal preparat i no sabent emmotllar-se al nivell que hom li exigeix. Cal que remar-